

Ändring i riktlinjer gällande ekonomiskt bistånd till semesterresor

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner ändring av socialförvaltningens riktlinjer gällande handläggning av semesterresor enligt socialförvaltningens förslag på tillvägagångssätt.

Ärende

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd på Avdelningen för försörjningsinsatser (AFI) följer Socialstyrelsens rekommendationer; det framgår av riktlinjerna att ekonomiskt bistånd kan beviljas till kostnad för semesterresor för barnfamiljer med långvarigt ekonomiskt bistånd eller för hushåll där sociala eller medicinska skäl föreligger.

Enligt nuvarande riktlinjer kan upp till 12 % av prisbasbeloppet (motsvarande 5 460 kronor för 2018) beviljas per år och hushåll. Vid handläggning av bistånd till semesterresor har det framkommit att ovanstående förhållningssätt inte leder till likvärdig handläggning för större barnfamiljer, kontra mindre barnfamiljer. Detta då större barnfamiljer har i princip ett mindre belopp att förhålla sig till per person, kontra mindre barnfamiljer. Det påverkar i sin tur vilken typ av semesteraktivitet som familjerna kan genomföra.

Socialförvaltningen föreslår därför att riktlinjer för ekonomiskt bistånd till semester ändras på så sätt att upp till 1,7 % av prisbasbeloppet (motsvarande 800 kr för 2018) kan beviljas i semester per barn och 1,7 % av prisbasbeloppet kan beviljas per medföljande vuxen. Skillnaden mot nuvarande riktlinjer blir att beloppet avser enskilda barn och medföljande vuxna, och inte hela hushållet. På så sätt eftersträvas likvärdig behandling oavsett om ansökan avser en större eller mindre barnfamilj.

Bakgrund

Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter har varje barn rätt till lek, vila och fritid. Hänsyn till barnets bästa, dvs. barnrättsperspektivet, innebär att barnets situation ska uppmärksammas när vuxna ansöker om ekonomiskt bistånd. I vissa fall kan hänsynen till barnrättsperspektivet innebära att familjen ska få extra ekonomiskt bistånd för något som barnet behöver för sin utveckling, exempelvis semester.

Enligt Socialstyrelsen ingår inte utgifter för semester inom riksnormen (som avser beloppen för de personliga kostnaderna och de gemensamma hushållskostnaderna). **Socialstyrelsens handbok om ekonomiskt bistånd kommenterar bistånd till rekreation/semester på följande sätt:**

Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till skäliga kostnader för rekreation, om det finns särskilda skäl. Det kan finnas särskilda behov av rekreation, t.ex. hos barnfamiljer som under lång tid på grund av ekonomiska problem inte har kunnat få någon form av semester och hos vuxna med långvariga medicinska eller sociala problem. Om det finns barn i hushållet, bör socialnämnden göra en särskild bedömning av barnets behov.

Ekonomiskt bistånd till rekreation bör räcka till t.ex. en tåg- eller bussresa och logi. När det gäller barn bör biståndet räcka till kostnaden för t.ex. en koloni- eller lägervistelse.

Med rekreation menas sådana aktiviteter som normalt hör ihop med semester, till exempel resor och vistelser på annan ort. Det rör sig inte om mer vardagliga aktiviteter som biobesök, läsning, motion etc. För sådana aktiviteter finns det en behovspost i riksnormen, så de ingår i försörjningsstödet.

I vissa fall kan någon form av rekreation vara nödvändig för att en person eller en familj ska uppnå en skälig levnadsnivå. Biståndssökande med sociala problem som långvarigt levt på ekonomiskt bistånd kan behöva miljöombyte eller få träffa släkt eller andra närstående som bor på annan ort. Det kan vara särskilt viktigt för barn, därför måste socialtjänsten uppmärksamma barnets behov i dessa lägen. Det kan även vara viktigt för barn att kunna göra det som de flesta barn kan, till exempel åka på koloni, läger eller skolresa.

AFI:s riktlinjer följer rekommendationer i Socialstyrelsens handbok och lyder på följande sätt:

För barnfamiljer med långvarigt ekonomiskt bistånd eller för hushåll där sociala eller medicinska skäl föreligger kan ekonomiskt bistånd utgå för extra kostnader i samband med semester. Hushållet ska ha varit långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd (12 månader) eller ha levt på motsvarande ekonomisk nivå.

En resa vartannat år bedöms i normalfallet tillräckligt för att uppnå en skälig levnadsnivå. Nivån på biståndet ska vara i jämförelse med vad en

låginkomsttagare på orten normalt kan kosta på sig. Kostnad för resa och inträde på djurpark, nöjespark etc. kan användas som jämförelse.

Barnets behov i hushållet bör särskilt beaktas. Vad barnet har behov av för att uppnå en skälig levnadsnivå påverkas bl.a. av barnets ålder.

Max 12 % av basbeloppet per år och hushåll.

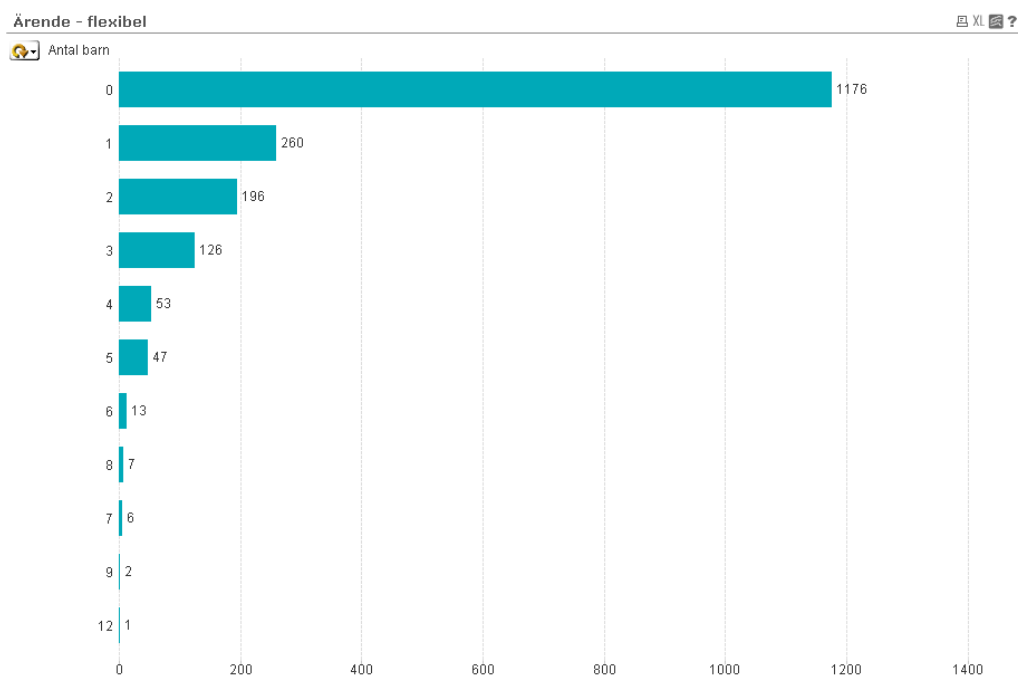
12 % av prisbasbeloppet (45 500 kr) motsvarar 5 460 kronor för 2018. Observera att det är upp till 5 460 kronor som kan beviljas, och inte en klumpsumma på 5 460 kronor som utbetalas vid ansökan om bistånd till semester. Bedömning görs utifrån barnets ålder och mognad att ta till sig aktiviteten, samt ifall kostnaden ligger inom ramen för skäligt bistånd.

Problembeskrivning

Ovanstående riktlinje avser bistånd per hushåll och inte per barn. Detta innebär att max 5 460 kr kan beviljas per hushåll.

Vid handläggning av bistånd till semesterresor har det framkommit att ovanstående förhållningssätt inte leder till likvärdig handläggning för större barnfamiljer, kontra mindre barnfamiljer. Trots att 12 % av prisbasbeloppet ses som ett tak blir det i princip ett mindre belopp som större barnfamiljer på exempelvis 2 vuxna och 4 barn kan förhålla sig till, jämfört med mindre barnfamiljer på exempelvis 2 vuxna och 1-2 barn. Det påverkar i sin tur vilken typ av semesteraktivitet som familjerna kan genomföra.

Diagrammet nedan visar hur många långvarigt biståndsbehövande (12 månader i det här sammanhanget) barnfamiljer har 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 respektive 9 barn i hushållet. Diagrammet avser april 2018.

Med anledning av ovanstående finns det därmed ett behov av revidering i AFI:s nuvarande riktlinjer.

Förslag på ändring i riktlinjer

Socialförvaltningen föreslår att AFI:s riktlinjer för semester ändras på så sätt att **upp till 1,7 % av prisbasbeloppet, motsvarande 800 kr för 2018, kan beviljas i semester per barn och 1,7 % av prisbasbeloppet kan beviljas per medföljande vuxen.**

Skillnaden mot nuvarande riktlinjer blir att beloppet avser enskilda barn och medföljande vuxna, och inte hela hushållet. På så sätt eftersträvas likvärdig behandling oavsett om ansökan avser en större eller mindre barnfamilj.

Förslag på 1,7 % av prisbasbeloppet har tagits fram genom en jämförelse av aktuella marknadspriser för resa och inträde på olika djur- och nöjesparker, och genom att göra en enklare kartläggning av de vanligaste ansökningar om bistånd till semesterresor.

Ekonomiska konsekvenser

Socialförvaltningen gör bedömning att ovanstående ändring i riktlinjerna inte kommer att påverka förvaltningens budget på något avsevärt sätt.

Med AFI:s nuvarande riktlinjer kan det vara så att behov av bistånd till semester för en högre kostnad än det som specificeras i riktlinjen kan finnas, särskilt för större barnfamiljer. I dessa fall har det förekommit att beslut på den högre kostnaden har fattats av gruppchef istället för socialsekreterare, då socialsekreterarens delegation har överskridits. Med de föreslagna ändringar i riktlinjen kommer handläggning av bistånd till semesterresor vara likvärdig och konsekvent för samtliga barnfamiljer som är i behov av biståndet.

Bedömning av bistånd till semester kommer fortfarande att göras utifrån barnets ålder och mognad att ta till sig aktiviteten, samt ifall kostnaden ligger inom ramen för skäligt bistånd. Det kommer även vara så i fortsättningen att den föreslagna procentsatsen ses som ett tak – skillnaden blir att det blir ett tak per individ och inte per hushåll.

Kommunala mål

Ärendet kan relatera till och bidra till att förverkliga socialnämndens mål om en rättssäker och effektiv handläggning med lägsta effektiva omhändertagandenivå.

Laila Hämäläinen, avdelningschef på AFI